

Gjennomføring av artikkel 25 til 31 i fornybardirektiv II

Status

Innsendt til Miljødirektoratet

Innsendt og bekreftet av instansen via: marit.holtermann.foss@norskindustri.no

Innsendt av

Marit Holtermann Foss

Innsendt dato

24. september 2026

På vegne av

Norsk Industri

Målgruppe

Forbund/forening (Privat)

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte forbund/forening.

Gjennomføring av artikkel 25 til 31 i fornybardirektiv II

På vegne av Klima- og miljødepartementet sender Miljødirektoratet på høring forslag til gjennomføring av artikkel 25-31 i direktiv (EU) 2018/2001 (fornybardirektiv II) i norsk rett.

Fornybardirektiv II artikkel 25 til 31 skal sikre økt andel fornybar energi til transportsektoren. I tillegg oppstiller direktivet bærekrafts- og utslippsreduksjonskriterier for biobrensler og andre typer fornybare brensler for å sikre et minimumsnivå av bærekraft.

Hovedpunktene i forslaget på høring

- innføring av nye bærekraftskriterier for skogsbiomasse og et nytt kriterium for jordforvaltning for avfall og rester fra jordbruk
- arealkriteriene for jordbruksråstoff justeres noe, og at kravet til utslippsreduksjoner strammes inn
- innføring av nye kriterier for fornybare brensler av ikke-biologisk opprinnelse
- skjerpede krav til dokumentasjon og attestasjon når det brukes annen dokumentasjon enn dokumentasjon utstedt under frivillige ordninger for å dokumentere oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriteriene
- kun statsautoriserte revisorer og godkjente revisjonsselskap underlagt revisorloven kan avgi attestasjon på oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriteriene og rapportering etter forskrift om omsetningskrav og andre bærekraftskrav
- nytt krav om oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriterier for anlegg over en viss størrelse som produserer elektrisitet, varme, kjøling og brensler
- presiseringer av regelverket for massebalansesystemet som skal benyttes ved rapportering på oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriteriene
- drivstoffomsettere må føre inn informasjon om gjennomførte transaksjoner og drivstoffets bærekraftsegenskaper i EUs Unionsdatabase, når databasen er operativ

De overnevnte endringene foreslås gjennomført i to ulike forskrifter med hjemmel i lov om bærekraftige produkter og verdikjeder:

- en forskrift om bærekrafts- og utslippsreduksjonskriterier for fornybare brensler
- en forskrift om omsetningskrav for biobrensler og andre krav om oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriteriene. Per i dag innebærer denne en videreføring av omsetningskravene for biodrivstoff, som i dag reguleres i produktforskriften kapittel 3, og en innføring av krav til oppfyllelse av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriterier for anlegg over en visse størrelse

Foreslått ikrafttredelse er 1. januar 2027.

Høringsnotat og forskriftsforslag ligger nederst på denne siden. Eventuelle uttalelser skal sendes til Miljødirektoratet via denne siden, ikke til Miljødirektoratets postmottak. Uttalelsene vil ligge på høringssiden og blir synlige for alle interesserte.

Høringsfristen er 6. oktober 2026.

Kommentar

Norsk Industri viser til høringen om gjennomføring av artikkel 25-31 i fornybardirektiv II (RED II) i norsk rett. Norsk Industri støtter formålet med RED II og innføringen av bærekrafts- og utslippsreduksjonskriterier for fornybare brenslers. Det er viktig at regelverket bidrar til økt bruk av fornybar energi og reduserte klimagassutslipp, samtidig som det sikrer tillit til bærekraftige verdikjeder. Høringen omfatter blant annet nye bærekraftskriterier for skogsbiomasse, nye krav til dokumentasjon og attestasjon samt presiseringer av massebalanseregelverket.

Norsk Industri mener at den norske gjennomføringen må være proporsjonal og ikke gå lenger enn det som følger av direktivet. Norske virksomheter bør ikke påføres strengere krav enn konkurrenter i EU, uten at dette er godt begrunnet og konsekvensutredet. Norsk gjennomføring bør ses i sammenheng med hvordan regelverket praktiseres i andre EU- og EØS-land. En strengere norsk fortolkning enn i sammenlignbare markeder kan påvirke konkurranseevnen til norske aktører og skape unødige barrierer i det europeiske markedet.

Massebalanse og logistikk

Vår viktigste bekymring gjelder forslaget til presisering av massebalanseregelverket. Etter vårt syn er det uklart om den foreslåtte tolkningen går lenger enn det RED II krever. Regelverket bør sikre sporbarhet og forhindre dobbelttelling, men samtidig gi nødvendig fleksibilitet i verdikjeden. Krav om streng proporsjonal allokering av bærekraftsegenskaper kan få betydelige konsekvenser for bruk av felles lagertanker, terminaler og annen eksisterende infrastruktur. Dette kan øke kostnadene, redusere fleksibiliteten i markedet og i verste fall utløse behov for nye investeringer i separat infrastruktur. Klima- og miljøeffektene av dette bør vurderes.

Redusert fleksibilitet og eventuelle krav til separat infrastruktur kan svekke lønnsomheten i verdikjeden og dermed investeringsinsentivene for produksjon, distribusjon og bruk av bærekraftige drivstoff. Dette kan i så fall motvirke RED II-direktivets mål om økt produksjon og bruk av fornybare drivstoff.

Dersom forslaget påvirker hvordan drivstoff distribueres gjennom eksisterende infrastruktur, kan det også være relevant å vurdere eventuelle konsekvenser for drivstofftilgjengelighet og beredskap.

Norsk Industri mener konsekvensene av disse forslagene ikke er tilstrekkelig utredet. Før slike krav eventuelt innføres, bør myndighetene gjennomføre en grundigere vurdering av konsekvensene for logistikk, konkurransekraft, investeringer og markedsutvikling, samt kostnadsutvikling og tilgjengelighet av bærekraftig drivstoff i markedet. Videre må også effekten av å innføre tiltak i massebalanseregelverket vurderes, en kost-nytte-vurdering bør gjennomføres før tiltak iverksettes.

Biomasse må brukes der den gir størst klimaeffekt

Norsk Industri støtter bærekraftskriteriene i RED II, men norsk gjennomføring må sikre at biomasse brukes der den gir størst samlet klima- og verdiskapingseffekt.

Regelverket bør i større grad anerkjenne:

- kaskadebruk av biomasse før energiutnyttelse
- karbonlagring i produkter
- materialsubstitusjon
- sirkulær ressursutnyttelse

- industrielle reststrømmer og biprodukter bør anerkjennes som lavrisikoråstoff
- konkurransekraften til industriell bioenergi basert på egne reststrømmer må ivaretas

Biomasse som kan bidra til langvarig karbonlagring i produkter og erstatte mer utslippsintensive materialer, kan i mange tilfeller gi større samlet klimaeffekt enn direkte energiutnyttelse.

Dokumentasjon og attestasjon

Norsk Industri støtter behovet for kontroll og sporbarhet, men mener dokumentasjons- og revisjonskravene må være risikobaserte. For råstoff med lav risiko og korte, oversiktlige forsyningskjeder bør det legges opp til forenklede løsninger.

Der norsk lovgivning og etablerte sertifiseringsordninger allerede dokumenterer bærekraftig skogforvaltning, bør disse ordningene utnyttes fullt ut. Kravene må utformes slik at de ikke medfører unødvendig dobbeltarbeid eller administrative byrder. Høringsnotatet legger selv til grunn at norsk skoglovgivning i stor grad oppfyller kravene i direktivet.

Avslutning

Norsk Industri støtter gjennomføringen av RED II i norsk rett, men ber om at forskriftene justeres slik at:

1. Norsk regelverk ikke går lenger enn det direktivet krever.
2. Massebalansereglene gir nødvendig fleksibilitet og ikke svekker eksisterende infrastruktur og investeringer.
3. Konsekvensene for næringslivet utredes bedre før endelige krav fastsettes.
4. Kaskadebruk, karbonlagring og sirkulær ressursutnyttelse gis større plass i gjennomføringen.
5. Industrielle reststrømmer behandles som lavrisikoråstoff.
6. Norske sertifiserings- og kontrollordninger brukes som dokumentasjon på bærekraft.
7. Dokumentasjons- og revisjonskravene blir risikobaserte og ikke påfører virksomhetene unødvendige særnorske byrder.

En vellykket gjennomføring av RED II forutsetter at bærekraft sikres samtidig som konkurransekraft, investeringer og effektiv bruk av fornybare ressurser ivaretas.

Ingen vedlegg